

УДК 647

О.Б. Пугаченко, доц., канд. екон. наук

Кіровоградський національний технічний університет

Вимоги процесуального законодавства в частині участі експерта при проведенні судової експертизи з економічних питань

У статті розглянуто умови призначення та проведення судової експертизи з економічних питань у процесуальному законодавстві. Визначено права, обов'язки та відповідальність експерта у Кримінальному процесуальному кодексі України, Цивільному процесуальному кодексі України, Господарському процесуальному кодексі України та Кодексі адміністративного судочинства України.
судова експертиза, експерт, призначення експертизи, проведення експертизи, процесуальне законодавство, права, обов'язки, відповідальність

О.Б. Пугаченко

Кировоградский национальный технический университет, г. Кировоград

Требования процессуального законодательства в части участия эксперта при проведении судебной экспертизы по экономическим вопросам

В статье рассмотрены условия назначения и проведения судебной экспертизы по экономическим вопросам в процессуальном законодательстве. Определены права, обязанности и ответственность эксперта в Уголовном процессуальном кодексе Украины, Гражданском процессуальном кодексе Украины, Хозяйственном процессуальном кодексе Украины и Кодексе административного судопроизводства Украины.

судебная экспертиза, эксперт, назначение экспертизы, проведение экспертизы, процессуальное законодательство, права, обязанности, ответственность

Призначення та проведення судової експертизи в Україні регламентується Законом України «Про судову експертизу» та процесуальним законодавством. Процесуальне законодавство включає: Кримінальний процесуальний кодекс України, Цивільний процесуальний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України та Кодекс адміністративного судочинства України. Кожен із вказаних законодавчих актів містить власне визначення порядку призначення та проведення судової експертизи.

Згідно Закону України «Про судову експертизу», судова експертиза – це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів досудового розслідування чи суду [1].

На сьогоднішній момент в Україні основними видами судової експертизи у частині підпорядкування:

- Міністерства юстиції України є: криміналістична, інженерно-технічна, економічна, товарознавча, експертиза у сфері інтелектуальної власності, психологічна, мистецтвознавча, екологічна, інші види експертизи;
- Міністерства охорони здоров'я України – судово-медична та судово-психіатрична експертиза.

У межах судової економічної експертизи виокремлюється:

- експертиза документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності;
- експертиза документів про економічну діяльність підприємств і організацій;
- експертиза документів фінансово-кредитних операцій [2].

Питанням організації та методики судової експертизи з економічних питань, у тому числі і з питань бухгалтерського обліку, присвячено праці таких науковців, як: Базась М.Ф., Білуха М.Т., Бутинець Ф.Ф., Глібоко В.М., Головка І.В., Гуцаленко Л.В., Дондик Н.Я., Захарченко В.Ю., Живко З.Б., Камлик М.І., Михальчишина Л.Г., Мумінова-Савіна Г.Г., Пентюк І.М., Рудницький В.С., Савченко Л.І., Сидорчук В.М., Усач Б.Ф., Шарманська В.М., Шарманська С.О. Проте, низка питань пов'язаних із законодавчим визначенням учасників судової експертизи з економічних питань, все ще залишається невизначеними та нерозкритими.

Метою статті є розгляд і узагальнення порядку призначення та проведення судової експертизи з економічних питань, а також визначення прав, обов'язків і відповідальності судового експерта у процесуальному законодавстві України.

Кримінальний процесуальний кодекс України (КПК) у статті 332 «Проведення експертизи за ухвалою суду» передбачає, що під час судового розгляду суд за клопотанням сторін кримінального провадження або потерпілого за наявності підстав, передбачених статтею 242 КПК, має право своєю ухвалою доручити проведення експертизи експертній установі, експерту або експертам. Суд має право своєю ухвалою доручити проведення експертизи експертній установі, експерту або експертам незалежно від наявності клопотання, якщо:

- суду надані кілька висновків експертів, які суперечать один одному, а допит експертів не дав змоги усунути виявлені суперечності;
- під час судового розгляду виникли підстави, передбачені частиною другою статті 509 КПК.

До ухвали суду про доручення проведення експертизи у випадках, передбачених частиною першою статті 332 КПК, включаються питання, поставлені перед експертом учасниками судового провадження, судом. Суд має право не включати до ухвали питання, поставлені учасниками судового провадження, якщо відповіді на них не стосуються кримінального провадження або не мають значення для судового розгляду, обґрунтувавши таке рішення в ухвалі.

Після постановлення судом ухвали про доручення проведення експертизи судовий розгляд продовжується, крім випадків, якщо таке продовження неможливе до отримання висновку експерта.

Цивільний процесуальний кодекс (ЦПК) у статті 143 «Порядок призначення експертизи», декларує, що для з'ясування обставин, які мають значення для справи і потребують спеціальних знань у галузі науки, мистецтва, техніки, ремесла тощо, суд призначає експертизу за заявою осіб, які беруть участь у справі. Якщо сторони домовилися про залучення експертами певних осіб, суд повинен призначити їх відповідно до цієї домовленості.

Особи, які беруть участь у справі, мають право подати суду питання, на які потрібна відповідь експерта. Кількість і зміст питань, за якими має бути проведена експертиза, визначається судом. При цьому суд має мотивувати відхилення питань осіб, які беруть участь у справі. Особи, які беруть участь у справі, мають право просити суд провести експертизу у відповідній судово-експертній установі, доручити її конкретному експерту, заявляти відвід експерту, давати пояснення експерту, знайомитися з висновком експерта, просити суд призначити повторну, додаткову, комісійну або комплексну експертизу.

Якщо проведення експертизи доручено спеціалізованій експертній установі, її керівник має право доручити проведення експертизи одному або кільком експертам, створювати комісії з експертів керованої ним установи, якщо судом не визначено конкретних експертів, у разі потреби замінювати виконавців експертизи, заявити клопотання щодо організації проведення досліджень поза межами експертної установи.

Крім того, ЦПК містить статтю 145 «Обов'язкове призначення експертизи», у якій зазначено, що призначення експертизи є обов'язковим у разі заявлення клопотання про призначення експертизи обома сторонами. Призначення експертизи є обов'язковим також за клопотанням хоча б однієї із сторін, якщо у справі необхідно встановити:

- характер і ступінь ушкодження здоров'я;
- психічний стан особи;
- вік особи, якщо про це немає відповідних документів і неможливо їх одержати.

Експертиза проводиться в суді або поза судом, якщо це потрібно у зв'язку з характером досліджень або якщо об'єкт досліджень неможливо доставити до суду.

У Господарському процесуальному кодексі (ГПК) в статті 41 «Призначення і проведення судової експертизи» передбачено, що для роз'яснення питань, які виникають при вирішенні господарського спору і потребують спеціальних знань, господарський суд призначає судову експертизу. Учасники судового процесу мають право пропонувати господарському суду питання, які мають бути роз'яснені судовим експертом. Остаточне коло цих питань встановлюється господарським судом в ухвалі.

Проведення судової експертизи доручається державним спеціалізованим установам чи безпосередньо особам, які відповідають вимогам, встановленим Законом України «Про судову експертизу». Особа, яка проводить судову експертизу користується правами і несе обов'язки. Сторони і прокурор, який бере участь в судовому процесі, мають право до початку проведення судової експертизи заявити відвід судовому експерту в порядку та з підстав, зазначених у частинах п'ятій і шостій статті 31 ГПК.

Кодекс адміністративного судочинства (КАС) містить статтю 81 «Призначення судової експертизи». Дана стаття передбачає, що для з'ясування обставин, які мають значення для справи і потребують спеціальних знань у галузі науки, мистецтва, техніки, ремесла тощо, суд може призначити експертизу.

Особи, які беруть участь у справі, мають право подати суду питання, на які потрібна відповідь експерта. Кількість і зміст питань, за якими має бути проведена експертиза, визначаються судом. Суд повинен вмотивувати відхилення питань осіб, які беруть участь у справі. Особи, які беруть участь у справі, мають право просити суд призначити експертизу і доручити її проведення відповідній експертній установі або конкретному експерту. Якщо сторони домовилися про залучення експертами певних осіб, суд повинен призначити їх відповідно до цієї домовленості.

Якщо проведення експертизи доручено експертній установі, її керівник має право доручити проведення експертизи одному або кільком експертам, якщо судом не визначено конкретних експертів, у разі потреби – замінити виконавців експертизи, заявити клопотання щодо організації проведення досліджень поза межами експертної установи. В ухвалі про призначення експертизи суд попереджає експерта про кримінальну відповідальність за завідомо неправдивий висновок та за відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків.

У частині призначення та проведення судової експертизи, положення Кодексу адміністративного судочинства містить положення, які майже тотожні з вимогами Цивільного процесуального кодексу. У таблиці 1 наведено вимоги до експертів, їх права, обов'язки та відповідальність у процесуальному законодавстві України.

Таблиця 1 – Вимоги до експертів, їх права, обов'язки та відповідальність у процесуальному законодавстві України

Поняття	Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI (із змінами і доповненнями) [3]	Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV (із змінами і доповненнями) [4]	Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII (із змінами і доповненнями) [5]	Кодекс адміністративного судочинства від 6 липня 2005 року № 2747-IV (із змінами і доповненнями) [6]
Експерт	Стаття 69. Експерт (частина 1) Експертом у кримінальному провадженні є особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями, має право відповідно до Закону України «Про судову експертизу» на проведення експертизи і якій доручено провести дослідження об'єктів, явищ і процесів, що містять відомості про обставини вчинення кримінального правопорушення, та дати висновок з питань, які виникають під час кримінального провадження і стосуються сфери її знань.	Стаття 53. Експерт (частина 1 і 2) Експертом є особа, якій доручено провести дослідження матеріальних об'єктів, явищ і процесів, що містять інформацію про обставини справи, і дати висновок з питань, які виникають під час розгляду справи і стосуються сфери її спеціальних знань. Як експерт може залучатися особа, яка відповідає вимогам, встановленим Законом України «Про судову експертизу» і внесена до Державного реєстру атестованих судових експертів.	Стаття 31. Участь в судовому процесі судового експерта В судовому процесі може брати участь судовий експерт.	Стаття 66. Експерт (частина 1 і 2) Експертом є особа, яка має необхідні знання та якій в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства, доручається дати висновок з питань, що виникають під час розгляду справи і стосуються спеціальних знань цієї особи, шляхом дослідження матеріальних об'єктів, явищ і процесів, що містять інформацію про обставини у справі. Як експерт може залучатися особа, яка відповідає вимогам, встановленим Законом України «Про судову експертизу».
Права експерта	Стаття 69. Експерт (частина 3) Експерт має право: 1) знайомитися з матеріалами кримінального провадження, що стосуються предмета дослідження; 2) заявляти клопотання про надання додаткових матеріалів і зразків та вчинення інших дій, пов'язаних із проведенням експертизи; 3) бути присутнім під	Стаття 53. Експерт (частина 10, 11, 12) Експерт має право: 1) знайомитися з матеріалами справи, що стосуються предмета дослідження; 2) заявляти клопотання про подання йому додаткових матеріалів і зразків; 3) викладати у висновку судової експертизи виявлені в ході її проведення факти, які мають	Стаття 31. Участь в судовому процесі судового експерта Права судового експерта визначаються Господарським процесуальним кодексом України та Законом України «Про судову експертизу». Судовий експерт, оскільки це необхідно для дачі висновку, має право знайомитися з матеріалами справи,	Стаття 66. Експерт (частина 10, 11, 12) Експерт має право: 1) знайомитися з матеріалами справи, що стосуються предмета дослідження; 2) заявляти клопотання про подання йому додаткових матеріалів і зразків; 3) викладати у висновку судової експертизи виявлені в ході її проведення факти, які мають

Поняття	Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI (із змінами і доповненнями) [3]	Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV (із змінами і доповненнями) [4]	Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII (із змінами і доповненнями) [5]	Кодекс адміністративного судочинства від 6 липня 2005 року № 2747-IV (із змінами і доповненнями) [6]
	час вчинення процесуальних дій, що стосуються предметів та об'єктів дослідження; 4) викладати у висновку експертизи виявлені в ході її проведення відомості, які мають значення для кримінального провадження і з приводу яких йому не були поставлені запитання; 5) ставити запитання, що стосуються предмета та об'єктів дослідження, особам, які беруть участь у кримінальному провадженні; 6) одержати винагороду за виконану роботу та відшкодування витрат, пов'язаних із проведенням експертизи і викликом для надання пояснень чи показань, у разі, якщо проведення експертизи не є службовим обов'язком особи, яка залучена як експерт; 7) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом; 8) користуватися іншими правами, передбаченими Законом України «Про судову експертизу». Експерт може відмовитися від давання висновку,	значення для справи і з приводу яких йому не були задані питання; 4) бути присутнім під час вчинення процесуальних дій, що стосуються предмета і об'єктів дослідження; 5) задавати питання особам, які беруть участь у справі, та свідкам; 6) користуватися іншими правами, встановленими Законом України «Про судову експертизу» Експерт має право на оплату виконаної роботи та на компенсацію витрат, пов'язаних з проведенням експертизи і викликом до суду. Експерт може відмовитися від давання висновку, якщо подані йому матеріали недостатні для виконання покладених на нього обов'язків. Заява про відмову повинна бути вмотивованою.	брати участь в огляді та дослідженні доказів, просити господарський суд про надання йому додаткових матеріалів. Судовий експерт має право відмовитися від дачі висновку, якщо наданих йому матеріалів недостатньо або якщо він не має необхідних знань для виконання покладеного на нього обов'язку.	значення для справи і з приводу яких йому не були задані питання; 4) бути присутнім під час вчинення процесуальних дій, що стосуються предмета і об'єктів дослідження; 5) задавати питання особам, які беруть участь у справі, та свідкам; 6) користуватися іншими правами, встановленими Законом України «Про судову експертизу». Експерт має право на оплату виконаної роботи та на компенсацію витрат, пов'язаних з проведенням експертизи і викликом до суду. Експерт може відмовитися від давання висновку, якщо поданих йому матеріалів недостатньо для виконання покладених на нього обов'язків або якщо він не володіє необхідними знаннями для виконання покладених на нього обов'язків.

Поняття	Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI (із змінами і доповненнями) [3]	Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV (із змінами і доповненнями) [4]	Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII (із змінами і доповненнями) [5]	Кодекс адміністративного судочинства від 6 липня 2005 року № 2747-IV (із змінами і доповненнями) [6]
	якщо поданих йому матеріалів недостатньо для виконання покладених на нього обов'язків. Заява про відмову має бути вмотивованою.			
Експерт не має права:	Стаття 69. Експерт (частина 4) Експерт не має права за власною ініціативою збирати матеріали для проведення експертизи.	Стаття 53. Експерт (частина 5 і 8) Експерт не має права за власною ініціативою збирати матеріали для проведення експертизи; спілкуватися з особами, які беруть участь у справі, а також іншими учасниками цивільного процесу, за винятком дій, пов'язаних з проведенням експертизи; розголошувати відомості, що стали йому відомі у зв'язку з проведенням експертизи, або повідомляти будь-кому, крім суду, про результати експертизи. Експерт не має права передоручати проведення експертизи іншій особі.		Стаття 66. Експерт (частина 5 і 8) Експерт не має права за власною ініціативою збирати матеріали для проведення експертизи; спілкуватися з особами, які беруть участь у справі, а також з іншими учасниками адміністративного процесу, за винятком дій, пов'язаних з проведенням експертизи; розголошувати відомості, що стали йому відомі у зв'язку з проведенням експертизи, або повідомляти будь-кому, крім суду, про результати експертизи. Експерт не має права передоручати проведення експертизи іншій особі.
Обов'язки експерта	Стаття 69. Експерт (частина 5 і 6) Експерт зобов'язаний: 1) особисто провести повне дослідження і дати обґрунтований та об'єктивний письмовий висновок на поставлені йому запитання, а в разі необхідності -	Стаття 53. Експерт (частина 3, 4, 6, 7, 9) Експерт зобов'язаний з'явитися за викликом суду, провести повне дослідження і дати обґрунтований та об'єктивний письмовий висновок на задані йому питання, а у разі	Стаття 31. Участь в судовому процесі судового експерта Обов'язки судового експерта визначаються Господарським процесуальним кодексом України та Законом України «Про судову експертизу».	Стаття 66. Експерт (частина 3, 4, 6, 7, 9) Експерт зобов'язаний провести повне дослідження і дати обґрунтований та об'єктивний письмовий висновок щодо поставлених йому питань, у разі необхідності -

Поняття	Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI (із змінами і доповненнями) [3]	Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV (із змінами і доповненнями) [4]	Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII (із змінами і доповненнями) [5]	Кодекс адміністративного судочинства від 6 липня 2005 року № 2747-IV (із змінами і доповненнями) [6]
	роз'яснити його; 2) прибути до слідчого, прокурора, суду і дати відповіді на запитання під час допиту; 3) забезпечити збереження об'єкта експертизи. Якщо дослідження пов'язане з повним або частковим знищенням об'єкта експертизи або зміною його властивостей, експерт повинен одержати на це дозвіл від особи, яка залучила експерта; 4) не розголошувати без дозволу сторони кримінального провадження, яка його залучила, чи суду відомості, що стали йому відомі у зв'язку з виконанням обов'язків, або не повідомляти будь-кому, крім особи, яка його залучила, чи суду про хід проведення експертизи та її результати; 5) заявити самовідвід за наявності обставин, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України. Експерт невідкладно повинен повідомити особу, яка його залучила, чи суд, що доручив проведення експертизи, про неможливість проведення	необхідності - роз'яснити його. Під час проведення дослідження експерт повинен забезпечити збереження об'єкта експертизи. Якщо дослідження пов'язане з повним або частковим знищенням об'єкта експертизи або зміною його властивостей, експерт має одержати на це відповідний дозвіл суду, який оформляється ухвалою. Експерт невідкладно повинен повідомити суд про неможливість проведення ним експертизи через відсутність у нього необхідних знань або без залучення інших експертів. У разі виникнення сумніву щодо змісту та обсягу доручення експерт невідкладно заявляє суду клопотання щодо його уточнення або повідомляє суд про неможливість проведення ним експертизи за заданими питаннями. У разі постановлення ухвали суду про припинення проведення експертизи, експерт зобов'язаний негайно подати матеріали справи та інші документи, що використовувалися	Судовий експерт зобов'язаний за ухвалою господарського суду з'явитись на його виклик і дати мотивований висновок щодо поставлених йому питань. Висновок робиться у письмовій формі.	прибути за викликом суду, дати висновок або роз'яснити його в судовому засіданні. Під час проведення дослідження експерт повинен забезпечити збереження об'єкта експертизи. Якщо дослідження пов'язане з повним або частковим знищенням об'єкта експертизи або зміною його властивостей, експерт має одержати на це відповідний дозвіл суду, який оформлюється ухвалою. Експерт невідкладно повинен повідомити суд про неможливість проведення ним експертизи через відсутність у нього необхідних знань або без залучення інших експертів. У разі виникнення сумніву щодо змісту та обсягу доручення експерт невідкладно заявляє суду клопотання щодо його уточнення або повідомляє суд про неможливість проведення ним експертизи за заданими питаннями. У разі постановлення ухвали суду про припинення проведення експертизи експерт зобов'язаний негайно подати матеріали справи та інші

Поняття	Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI (із змінами і доповненнями) [3]	Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV (із змінами і доповненнями) [4]	Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII (із змінами і доповненнями) [5]	Кодекс адміністративного судочинства від 6 липня 2005 року № 2747-IV (із змінами і доповненнями) [6]
	експертизи через відсутність у нього необхідних знань або без залучення інших експертів. У разі виникнення сумніву щодо змісту та обсягу доручення експерт невідкладно заявляє клопотання особі, яка призначила експертизу, чи суду, що доручив її проведення, щодо його уточнення або повідомляє про неможливість проведення експертизи за поставленим запитанням або без залучення інших осіб.	для проведення експертизи.		документи, що використовувалися для проведення експертизи.
Відповідальність експерта	Стаття 70. Відповідальність експерта За завідомо неправдивий висновок, відмову без поважних причин від виконання покладених обов'язків у суді, невиконання інших обов'язків експерт несе відповідальність, встановлену законом.	Стаття 53. Експерт (частина 13) За завідомо неправдивий висновок або за відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків експерт несе кримінальну відповідальність, а за невиконання інших обов'язків - відповідальність, встановлену законом.	Стаття 31. Участь в судовому процесі судового експерта Відповідальність судового експерта визначаються Господарським процесуальним кодексом України та Законом України «Про судову експертизу».	Стаття 66. Експерт (частина 13) За завідомо неправдивий висновок, відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків у суді експерт несе кримінальну відповідальність.

Виходячи з вище наведеної інформації, можна зробити наступні висновки:

- експертиза з економічних питань призначається на загальних підставах з дотриманням вимог Закону України «Про судову експертизу» і процесуального законодавства;
- проведення економічної експертизи знаходиться у частині підпорядкування Міністерства юстиції України;
- у межах судової економічної експертизи виділяються: експертиза документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності; експертиза документів про економічну діяльність підприємств і організацій; експертиза документів фінансово-кредитних операцій;

- у цілому, порядок призначення та проведення судової експертизи, а також права, обов'язки та відповідальність судових експертів у процесуальному законодавстві подібні;
- Кримінальний процесуальний кодекс України у частині 2 статті 69 «Експерт» окремо передбачає коло осіб, які не можуть бути експертами. В інших процесуальних кодексах, дане поняття розглядається у загальному переліку учасників;
- у частині визначення особи експерта, його прав, обов'язків та відповідальності положення Кодексу адміністративного судочинства дублюють вимоги Цивільного процесуального кодексу;
- максимально наближеними до вимог Закону України «Про судову експертизу» є положення Кримінального процесуального кодексу.

Подальші наші дослідження буде присвячено розгляду документального оформлення результатів судово-економічних експертиз та визначенню порядку призначення і атестації судових експертів з економічних питань.

Список літератури

1. Закон України «Про судову експертизу» від 25 лютого 1994 року № 4038-XII (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/index>
2. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень від 08.10.98 р. № 53/5 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/index>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/index>
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/index>
5. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/index>
6. Кодекс адміністративного судочинства від 6 липня 2005 року № 2747-IV (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/index>

Olga Pugachenko

Kirovograd National Technical University

Procedural Legislation Requirements Regarding Experts' Participation in Forensic Examination on Economic Issues

The paper goal is to review and summarize the procedure of appointing and conducting forensic examination on economic issues.

The following is singled out within the forensic economic examination: accounting and taxation documents examination, examination of documents on the economic activity of enterprises and organizations, and examination of documents related to financial and credit transactions. We have reviewed the terms and conditions of appointment and conduction of forensic examination on economic issues in the procedural legislation. Expert's certain rights, obligations and responsibilities in the Criminal Procedure Code of Ukraine, the Civil Procedure Code of Ukraine, the Commercial Procedure Code of Ukraine and the Code of Administrative Court Procedure of Ukraine.

It has been established that, in general, the appointment and conduction of forensic analysis as well as forensic expert's rights, obligations and responsibilities in the procedural legislation are similar.

forensic examination, forensic expert, examination purpose, examination conduction, procedural legislation, rights, obligations, responsibilities

Одержано 31.10.13